

56616
 erlin, Ruttka
 onstant., Belg., Brod
 yelenye, Pecs
 emberg, Kassa
 ordon, Paris, Bécs
 olozsvár, Arad,
 szatmár-Nemeti
 atván
 eske
 yellő
 97
 aszó, Kolozsvár,
 Stanislaw, M. Sziget
 rgrad, Brod
 erlin, Ruttka,
 Szeremes
 os, Graz
 aszó, Arad
 ime, Zagrab, Brod,
 aszó
 ankács, M. Sziget
 orba, Kassa
 iño, Goma, Fiume,
 Zagrab
 erlin, Ruttka
 es, Graz
 Szeben, Brassó,
 arad, Kolozsvár,
 áramaros, Sziget
 sz, Fehring
 ankács, Kassa

alota-Ujpest
 akarest, Verciorova,
 iziás
 ris, Bécs
 lota-Ujpest
 lota-Ujpest
 josnizse
 gy-Maros
 ötnök, Czegléd
 ztergom
 lota-Ujpest
 es, Berlin
 lota-Ujpest
 es
 mesvár, Bazias
 sova, Búz., Temesv.
 lota-Ujpest
 gy-Maros
 es
 is-Csaba
 rlin, Zsolna
 ölnök, Czegléd
 ztergom
 lota-Ujpest
 ez
 ndon, Ostende,
 ris, Bécs
 josnizse
 nstantinápoly
 rgrad

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczar) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
 fél oldal ... 16.— | nyolczad oldal ... 4.—

A 50 fillér bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A magyar katolikus tanítók a pápa Ő szentsége előtt.

Róma, 1902 október 27.

Az a ritka jelentőségű zarándoklat, melynek eszméjét Walter Gyula dr. prelátus, esztergom-egyházmegyei főtanfelügyelő vetette föl, ma érte meg legszebb és legörömteljesebb napját. Már kora reggel szorongatott szívvel jöttek-mentek Róma utcáin a magyar kath. tanítók és tanítónők, hogy a pápai fogadtatáshoz a szükséges emléktárgyak bevásárlását befejezzék. De ez csak ürügy volt. A minden szépért és nemesért lelkesülni tudó magyar tanítókat nem ez a mindössze csekély kérdés tartotta elfoglaltságban, hanem annak a tudata, hogy XIII. Leó pápa Ő szentsége rendkívül nagy atyai szeretettel óhajtja elhalmozni az ő magyar kath. tanítóit, a kik mint a Legnagyobb tanítónak, Krisztusnak eszméjét követő néptanítók működnek édes hazájokban a nemzeti kultúra fejlesztésén és fölvirágoztatásán. Ezt már előre tudtuk, erről már megelőzőleg értesültünk a magyar zarándokokat leirhatatlan honfiai szeretettel elhalmozó Zichy Gyula gróf apát, szolgálatot tevő pápai kamarástól, ki honfitársait könyes szemekkel várta a Vatikán ódon falai előtt. Nem is volt szem szarazon e találkozásnál. E jelenet a legjobban aposztrofálta a költő e szavainak súlyát: «A nagy világon e kívül nincsen számodra hely, áldjon, vagy verjen a sors keze, itt élned, halnod kell». A gróf szemében csillogó könyek: a legtisztább honfiai érzés kifejezései valának, szeretett honfitársainak viszontlátásán annak a Vatikánnak a falai előtt, a melyből közel egy évezred óta annyi áldás, annyi szeretet sugárzott a magyar nemzetre. Ha megfigyelted az idegenből a hazai föld után sovárgó szív sajátságait, ha tapasztaltad a honfui érzésnek az idegenben nyilvánuló tényeit: mindazt nyíltan tapasztalhattad Zichy gróf viselkedésében, melyet e napon a magyar kath. tanítókkal szemben tanusított.

Föltre kishitűek, «a kik még ma is kételkedni mertek a jövő fölött». Az a közel 150 magyar kath. tanító és tanítónő ezek és ezek képviselőiben azt jelentette e pillanatban is, hogy a vallásos nevelés eszméje, magyar nemzeti alapon, közös ideálja és a törekvés vezérlő faklyája minden igaz magyar tanító előtt.

Az ellenkező fölfogású, tehát ellenséges érzelmű magyar tanítók küzdhetnek igazuk mellett, de küzdelmök diadalai alig lesznek tartósak, míg a hol a hit a hazaszeretettel kötött frigyben munkál, ott a munka nyomában még a látszólagos sikertelenséget is a lelkesedés pótolhatlan örömei kísérik. Nincs itt rút önzés, nincs itt vetélkedés érdem és érdem után, nincs itt visszavonás, itt csak egy van: szeretet, a mely mindent pótol s a melyet semmi sem pótolhat e földön.

Ily elszánt, ily igaz hadsereg előtt nyíltak meg a Vatikán kapui ma d. e. 10 órakor. És az a zászló, mely a Patrona Hungária és első szent királyunk, szent István képei díszítenek, nem is sejtette, hogy mily diadalra vezérli a köré csoportosult híveket.

Eső hullott a földre. A kibontott szent zászlót az Ég áldástadó harmata hintette meg. És ez nem elszomorító, ez lelkesítő hatással volt reánk. Az ég borult fellegei szimbolikusan jelentették nekünk, hogy derült ég, életet adó napfény következik ez utból hazánk áldott földje felé.

És így volt. A Vatikán száz- és száz lépcsőin dicsőségesen lobogtatott zászló után, a művészet igazi remekei között, nemes léptekkel haladt a zarándok-sereg Ő szentsége fogadó termébe.

Tizenegy és fél óra volt, midőn a fényes testőrség kíséretében XIII. Leó, az eszményi pápa, hordszékén a terembe ért. Riadó «Éljen» hangzott föl, melytől sokszorosan visszhangzottak a művész ecsététől bevont falak. Ezután néma csönd volt.

Várossy Gyula dr. székesfehérvári püspök e szavakkal mutatja be a magyar kath. tanítók

képviselőiben megjelent zarándoklat hódolatát: «A magyarországi kath. tanítók és tanítónők a legnagyobb örömmel mutatják be Szentséged előtt mély hódolatukat és gyermeki ragaszkodásukat.

Ezután dr. Steinberger, a magyarországi kath. tanítók országos bizottságának egyházi elnöke, művészi dobozban a kath. tanítók szeretett filléréit nyújtja át e szavak kíséretében: «Aureum Tum nomen (XIII. Leó) exauris hungariis conflictum pro obolis S. Petri offerunt Tibi catholici docentes ad pertu Tuos osculandos nunc admissi; vagyis magyar fordításban: A Te aranyos nevedet (XIII. Leó), magyar aranyokkal kísérve, Péterfillérül ajánlják Neked, Szentséges Atyánk, a kath. tanítók, kiket most bocsátottal lábaidnak esőkjára, Kerem, Szentséges Atyám, apostoli áldásodat az összes magyar kath. tanítókra és édes magyar hazánkra». És a nagy pápa, a kinek testi erejével 94 év sulya küzd, könnyen hallható, a szíveket mélyen érintő válaszszal felel: *Tartsatok ki az eddigi erélyvel és lelkesedéssel kitűzött életetek mellett. A kath. tanítók a püspöki karnak és a lelkesedő papságnak nagyon fontos szolgálatot hivatnak teljesíteni, örömmel adom szép működésekre apostoli áldásomat.* Erre Steinberger ily hálaszókkal felel: «Szentséges Atyánk! Mindig boldognak érezzük magunkat, valahányszor Szentséged színe előtt megjelenhetünk. Mindig is megragadunk minden alkalmat, hogy ezt a fiúi ragaszkodást Szentséged előtt kifejezhessük.»

«*Nagyon szép töletek, mindig is ilyenek voltak*» — felele a Szentséges Atya; majd a kath. tanítók millenniumi zászlójára tekint, melyet Bertalan Vincze tanár és még két kartársunk vett körül. — «*Érinteni óhajtom*» — szólnak ajkai és áldó kezével megfogja, kigöngyöli a zászlót, melyet az ezredév ünnepségei között tartott első egyetemes kath. tanítói kongresszus alkalmával báró Hornig Károly v. b. t. tanácsos, veszprémi püspök szentelt föl.

«*A Szűz Mária és Szent István ottalma alatt működjétek és akkor ne féljétek semmitől*» intelem szól XIII. Leó ajkairól a tanítók felé. A Szent-
 atya e közben ajkával érinti a szent zászlót.

A kath. tanítók teljes megindultsággal hallják az apostoli szótát és azt örök időkre szívükbe vesik, hogy késő utódoknak is örökül hagyják.

Erre a zarándokok sorfala előtt megindul a menet, hogy minden egyes kézesőkre járuljon. Dr. Steinberger kezét a szentséges Atya fogva tartja s úgy halad el a főtisztelendő papság előtt. Számord Ignác pléb. igazgatót, a rendezőbizottság fáradhatlan pénztárosát külön is megáldja a szentséges Atya. A világi kath. tanítók sora előtt megállanak a szentséges Atya hordszékét vivők: Ember Károly világi elnököt mutatja be az egyházi elnök a szentséges Atyának s a tanítók világi elnökehez e buzdító szavakat intézi a világ legelső kath. tanítója: «*Nagyon szép töled, hogy ebben a fontos hivatásban oly séré-*

nyen működöl és a «Népnevelő» hivatalos kath. tanügyi lapra kért áldást örömmel megadom. Ezután sorra kézesőkre járultak a tanítók. A szentséges Atya sokakat gyöngéden megsímogat s úgy reájok, mint hozzátartozóikra áldást oszt. Külön bemutatásban részesültek: *Szemetana* József, nyug. elemi iskolai igazgató, kit Felséges királyunk 40 évi hű szolgálataért arany érdemkereszttel kitüntetett és szintén egyik vezére a magyar kath. tanítóknak és *Fodor* Imre tanító, ki az egyház terén szerzett érdemeiért pápai szent Szilveszter kereszttel kitüntetett tanító. «Legyetek lankadatlanul hűségesek ezután is harczotokhoz, a mihez én nektek örömmel apostoli áldásomat adom» — szólott hozzájuk a Szentatya. Dr. Major Ferencz országgyűlési képviselőt, orvost, ki mint kitünő jeles kath. férfiút mutatnak be, ily elismerő szókkal áldja meg: «Isten adjon neked erőt, hogy a kitűzött irányban előbbre haladhass». A budapesti angolkisasszonyok vezetése alatt álló kir. kath. tanítónő és polgári iskolai tanítónőképző-intézet növendékeihez érve, megáldja a növendékeket és külön áldást ad a jelesen működő intézetre e szókkal: «A kért apostoli áldást ezennel az egész intézetre készséggel megadom».

Könyes szemek, hálátelt szívek menete kísérté azután útjában a pápai széket. Végezetül Ő szentsége erős hangon megáldja a zarándokok emléktárgyait és zugó éljenzés és a pápai himnusz hangjai között tavozik a kath. tanítók közül.

És ezzel nyilvánvalóan minden magyar kath. tanító lelkében fölhangozott a szózat: «Áldd meg Isten szent Atyánkat», s mi a hitben, a haza szeretetében, a királyhűségben a töle nyert szent ihlet által megerősödvé térünk vissza imádott hazánkba, hogy ezentúl kétszeres buzgalommal éljünk a nemzeti nevelés magasztos eszméjének.

A fogadtatás napján fényes ebéde volt a zarándokoknak, melyen részt vett Várossy Gyula dr. püspökön kívül gróf Zichy Gyula apát, szolgálattevő pápai kamarás, Zeich F. római magyar gyóntató. A fölhangozott toasztok éltették Ő szentségét, XIII. Leó pápát, I. Ferencz József királyunkat, szeretett hazánkat, Vaszary Kolos hercegprimást, a püspöki kart, Várossy püspököt és az elnökséget, a rendezőseget. A zarándokok táviratilag üdvözölték Hornig Károly veszprémi püspököt e szavakkal: «A magyar kath. tanítóknak a mai napon a pápa Ő szentsége által megáldott zászló körül csoportosult zarándoklata mély hódolattal üdvözli nagyméltóságodat».

Este a zarándokok különböző irányban a magyar kir. államvasutak menetjegyirodájának valóban figyelmes és készséges kalauzolása mellett különböző irányban utra keltek az örök városból, hogy a hit, tudomány és művészet országában különböző helyeken gazdag tapasztalatokat gyűjtsenek fontos hivatásuk betöltéséhez.

A m. kath. tanítók római zarándoklata.

A zarándoklat okt. 21-én indult útnak az örökváros felé. Elindulás előtt délután 5 órakor az angolkisasszonyok templomában ájtatosságot tartott dr. Walter Gyula praefátus, a rendező bizottság elnöke. Az ájtatosságon Walter Gyula dr. e megható bucsúbeszédet intézte a távozó zarándokokhoz:

Ájtatos hallgatók! A magyar közművelődés bajnokainak számra nézve ugyan kicsiny, de lelkesedésében annál nagyobb seregén pihennek szemeim, midőn e szentelt boltívek alatt körültekintve, azokat a zarándokokat látom, a kik vallásos meggyőződésük heve által ragadtatva, Róma, a kereszténység azon központja felé törekednek, a honnan az isteni Üdvözítő által hirdetett örök igazságok áldásokat hintő sugarai a világra szétáradnak.

Zászló köré tömörülve indulnak Olaszország mosolygó tájai felé.

Jelezni akarják, hogy hű szövetségesei pályatársaik azon ezreinek, a kik e zászlót elveik, törekvéseik szimbolumának, tevékenységük élető forrásának, sikereik lelkesítő zálogának tekintik.

Zászló alatt vonulnak a távoli határok közé. Nem harcolni kívánnak azonban, hanem azokhoz a küzdelmekhez, a melyeket hivatásuk nevében folytatnak, fölbuzdulást, erősítést, kitarást meríteni.

Zászlót lengetve irányítják lépteiket a tengeren túl fekvő birodalom felé. Nem hódítani akarnak azonban, hanem hódolni.

Legnemesebb érzelmeik kincseket érő adóját készülnék leróni a kath. egyház látható feje, szent Péter utóda, XIII. Leó pápa Ő szentsége előtt, a ki az isteni Gondviselés csodás örködése folytán uralkodása 25-ik évfordulójának virradatára ébredett.

Gözszárnnyakon repülve sietnek a kath. egyház legfőbb tanítója elé, hogy ünnepélyes vallomást tegyenek tántoríthatlan hűségükről, törhetlen ragaszkodásukról ahhoz a szent hithez, a melyet a dicső ősök Rómából nyertek, századokon keresztül feltékenyen őriztek és drága örökség gyanánt nemzedékről nemzedékre származtattak.

Tanuságot kívánnak szolgáltatni arról a szilárd elhatározásról, hogy fáradságos, de magasztos és jelentőségteljes hivatásuk terén vezérlő eszméik, irányító szellemük gyanánt mindig csak azokat az örök érvényű igazságokat és tanokat óhajtják szemük előtt lebegtetni, a melyek szent Péter trónjáról hangzanak.

Ezek az igazságok azok, a melyek nemesak az értelmet világítják meg, hanem fölmelegítik a kebleket.

Fénylenek, hogy megjelöljék az ész számára azokat az ösvényeket, a melyeken nyugodtan haladhat. Melegítenek, hogy termékenyítsék a szív talaját, a mely az erények melegágyának van teremtvé.

Fénylenek, nehogy a tévedések csalárdságai bizonytalan utakra ragadják a szellem törekvéseit. Melegítenek, nehogy a vágyak és hajlamok

hidegebb fuvalmai megdermeszszék, elhervaszszák a kedélyek nemesebb hajtásait.

Évezredek czáfolhatlan tanúságai küzdenek ez igazságok megbecsülhetlen értéke, varázsos hatalma mellett.

Ezek az igazságok voltak a fegyverek, a melyek a régi pogányság uralmát diadalmasan leküzdötték. Ezek voltak az eszközök, a melyek az emberiséget a polgáriusodás áldásaival elhalmozták. Ezek voltak a gyöngéd kötelek, a melyek a földet az éghez esatolták.

Be fogják azonban bizonyítani a jelen és jövő alakulásai is, hogy egyedül ezen igazságok, az isteni Üdvözítőnek tanításai, az evangélium törvényei képesek a szellemi és anyagi érdekek, a törvény és szabadság, a kötelesség és jog, a munka és jutalom azon egyensúlyát föntartani és biztosítani, a mely nélkül a társadalom alapjai veszélyes ingadozásokat mutatnak.

E hit erősödése, e meggyőződés izmosodása, e tudat szilárdulása lesz az a nagy értékű kincs, a melynek birtokába az örök igazságok forrásához vezető zarándoklásunk kétségtelenül segíteni fog.

Mint azt az ifjú Tóbiás a Tigris hullámai között fogott hal csodás hatású epéjével tette, hűen megőrizve, sértetlenül fogjuk e kincset magunkkal hozni szeretett hazánk szép határai közé, hogy a jelen és jövő nemzedék javára, társadalmi életünk fölvirágoztatására, honunk boldogítására minél gazdagabban gyümölcsöztessek.

A hit és tudomány, a vallás és művészet, az áhitat és erény szelleme, a mely az örök város falai között áradoz, hathatósan fog ösztönözni és lelkesíteni arra, hogy a gondjainkra bízott ifjúságot a valláshoz ragaszkodni, az erényt gyakorolni, az egyházért buzogni, a hazáért áldozni tanítsuk!

E fölemelő reménnyel, e lankadást nem engedő fölbuzdulással távozunk a szent Atya jubileumának ünneplésére és fiúi hódolatunk bemutatására.

Mielőtt azonban bucsút mondanánk azoknak, a kik szíveinkhez közelebb állanak; mielőtt egy időre visszhangoztatnók a költő szavait:

«Isten veled hazám, bátrak hazája,
Isten veled te völgy, ti zöld hegyek».

buzgó fohászokban kérjük a jóságos Eget, küldje oldalunk mellé őrző angyalát.

Forró imával esedezünk, terjeszse ki hű gyermekei fölé hatalmas védőszárnyait, hogy minden viszontagságtól megóva, szerencsésen érkezhesünk vissza arról a hosszú, kegyeletes útról, a melyre az ő szent nevében megindulunk.

Amen.

A magyar kath. tanítók képviselőjében szervezett zarándoklat a Szózat hangjai között a Keleti pályaudvarról az esti gyorsvonattal indult Fiuméba. Onnan másnap hajón Anconába vitorlázott s 23-án a reggeli vonattal szerencsésen Rómába ért.

A vasutnál gróf Zichy Gyula apát, ő szentsége szolgáltevő kamarása és dr. Zeich római magyar gyóntató

várták honfitársaikat, igazi szeretettel. Még aznap 10 óra-
kor szentmisét hallgattunk a Szent Péter-bazilika főoltá-
ránál, melyet, miután dr. Walter Gyula prelátus hosszabb
betegeskedése miatt a zarándoklatban részt nem vehetett,
dr. Steinberger Ferencz apát-kanonok mondott: ugyan-
csak ő tartotta az egyházi szentbeszédet is, mely könyve-
ket csalt a szemünkbe s áhitatot keltett szívünkben.

Másnap Jézus szent Szive templomában Számoril
Ignác pléb. igazgató, a rendező-bizottság érdemes
pénztárosa tartott szentmisét. E szentmisében ajánlotta
fő a magyar kath. tanítóóság magát Jézus szentséges szí-
vének.

Az öt nap alatt változatos program szerint, Róma
nevezetességeit tekintettük meg.

Okt. 25-én a zarándokok szentmisére gyűltek
össze a Lateránban. A szentmisét dr. Steinberger
apátkanonok olvasta a Szentség-kápolnában amaz
oltáron, melynek tabernakuluma fölött az úr-
vaesorát ábrázoló bronz-relif mögött az utolsó
vaesora asztalának tetejét őrzik. Szívig ható,
könyeztető volt a szentmise lefolyása. Steinberger
apát-elnök mise előtt szentbeszédet mondott,
mely lelkes előadásával, magas szárnyalásával,
remek gondolataival az élő hitnek s a munkás
hazaszeretnek apoteozisa volt. A zarándokok
fölött a hatalmas pápai templom aranyos bolto-
zata, előttük a Szentség s a szent ereklye, nem
messze, a mellékhajóban II. Szilveszter pápa
porladó teteme, szarkofagja fölött a selyem
magyar lobogó s mindezekhez a szívnek minden
hurját megrázó ékes szónoklat: képzelhető, hogy
a mint a szív szent gerjedelemmel, a szem a
mély meghatottság ragyogó gyöngyeivel telt meg.
Oh!... ha van ereje az Egbe szállt fohásznak,
ha van kötelező, parancsszava a szent fogadalmnak,
ugy e nap jót eredményez az egyházra
és az édes magyar hazára. Másfélszáz magyar
ember, férfi és nő, pap és tanító tett ott szent
fogadást a ker. szellemü, nemzeti alapon nyugvó
magyar kulturának teremtésére, erősítésére.

Szentmise alatt a «*Boldogasszony anyánk*» s
«*Ah hol vagy magyar*» kezdetű ósrégi, hazafias
vonatkozású szép énekeket énekeltek a zarán-
dokok.

Steinberger dr. apát-kanonok beszéde:

Kedves honfitársaink!

Jól esik a hazához ragaszkodó szívünknek,
hogy itt, az örök városban, nemcsak szent hitünk
drága ereklyéit szemlélhetjük, hanem édes ha-
zánkra vonatkozó kedves emlékeket is találunk.

Egy ilyen hazai vonatkozású emléket rejt magá-
ban ez a dicső bazilika is, a minden egyházak
anyjának és fejének nevezett Laterán-bazilika:
II. Szilveszter pápának hamvait. Ez a nagy pápa
szent Péter utódainak diszes sorozatában az első
volt, a ki hazánknek, nemzetünknek elszigetelt-
ségében baráti jobbot nyújtott; első volt, a ki a
legválságosabb időben, midőn nemzetünknek a
labai alatt inogott az újhazában a talaj, két nagy,
drága ajándékkal gazdagítá hazánkat: a *keresz-
tény hittel*, mely a nyugati kulturát honosította
meg nálunk és a *magyar szent koronával*, mely a
nemzet alkotmányának lón biztosítékává.

Szálljon áldás érző és hálás szívünkben ennek
a nagy pápának emlékére, a ki magyar hazánk-
nak legnagyobb jótévedője volt.

Bevezetett a kereszténységbe, a mely nélkül
fönn nem állhatott volna nemzetünk és a szent
koronával megkoronázott apostoli királyt adott a
nemzetnek, a kit szent eskü alatt első örévé tett
a magyar alkotmány, hogy ezt az alkotmányt
se küllenség, sem a belső pártviszály össze ne
törhesse.

*Róma, a midőn a kereszténységre tanít, egy-
szersmind hazafiságra is oktat.*

Kioktatott bennünket nemcsak az evangélium
magasztos igazságaiban, hanem a hazaszeretet
szent törvényeiben is.

Neki nemcsak a hit volt szent, melynek ma-
lasztos titkaiba beavatott, hanem a nemzet egy-
sége és önállósága is szívéhez volt növe, mely-
nek védelmére koronát küldött.

Nemcsak azt mondotta, hogy: Szeresd, imádd
az Istent, ki neked életet és új hazát adott,
hanem ezt is: Szeresd a hazát; szent legyen
előtted a magyar alkotmány, melyet Isten a szent
korona által védelmébe fogadott. Mert nem lesz
magyar király az, kinek fejére nem tétetik a
szent korona. És nem tétetik a korona fejére
annak, ki Isten előtt esküvel nem fogadja meg
a magyar alkotmány megtartását.

Ezt jelenti nekünk a magyar szent korona:
Istenhez való hűség a magyar alkotmányhoz való
ragaszkodással egy kalap alá hozva.

Ez nekünk Róma: Tanítómasterünk a hitben,
mely áldásaival halmoz el; *nevelőanyánk a haza-
szeretben*, mely kifej és befelé megerősít.

Oh! az emberi szív, mely szeretetre van al-
kotva, hol talál magasztosabb tárgyat szereteté-
nek, *mint a Mindenható Isten*, kinek szent lehel-
lete alkotott és a *magyar haza*, mely ápol és
földjével eltakar. De erre is van alkotva ez ember,
mert ősztonéi után is kezeivel az Istenbe kapasz-
kodik, lábaival a haza földjébe gyökerezik.

Szerencsétlen ember az, a kinek nincs Istene.
És boldogtalan az is, a kinek hazája nincs. De az
már gonosz szív, a melynek *nem kell a haza.*

*Isten és haza nélkül nem találhat nyugalmat
az emberi szív.*

*Róma mindkettőnek a szeretetére megtanított
bennünket.* Mindkettő iránt ránk róttá a köteles-
ség: tartsd meg nemcsak az Isten parancsait,
hanem a magyar alkotmány törvényeit is.

Hazafiságra oktatott Róma bennünket nemcsak
szóval, hanem fényes tetteivel is. A mikor ve-
szélyben forgott a magyar haza; a mikor török,
tatár szorongatott; a mikor belvillongások tép-
delték a nemzetet: seregeivel, fegyveres erővel
ép úgy oldalunk mellé állott, mint a hogyan
bölcs tanácsaival támogatott.

*És a mit tettek 900 év óta a pápák, azt teszi a
jelenben dicsőségesen uralkodó XIII. Leó pápánk
is.* Magasztos körleveleiben cerbi et orbi hirdeti,
hogy Isten nélkül nincs társadalmi rend; nincsen
békéjük az egyes embernek és a nemzeteknek.

Hozzánk, magyarokhoz intézett atyai leveleiben pedig számtalanszor arra oktatott, *hogy szeressük a magyar hazát.*

★

A római pápa nemcsak mint hazánk erős támasza érdemli hálánkat, hanem mint szent hitünknek csalatkozhatatlan öre kívánja odaadó hódolatunkat.

Azt mondta Jézus Krisztus: «Veletek vagyok minden nap a világ végezetéig». Tehát: nem egy-két évig, a meddig földi életet tart; nem egy-két évszázadon át, hanem: «a világ végezetéig».

Keresem itt köztünk az Úr Jézust: hol találhatom én meg! Hiszen Ő neki csak lehet hinni, midőn így szól: «Veletek vagyok minden nap». Megtalálom itt köztünk, valóban Őt magát, testben és lélekben, istenségével és emberségével együtt; megtalálom Őt: az oltáriszentségben.

De mintha nem volna itt egészen úgy, mint a földön jártában. Valóságos jelenlétét éri a szivem. *De a szavát nem hallom.* Látom a beszélni nem tudó csecsemő Jézust a jászóban; látom a Kálváriahegyen a némán szenvedő és meghalni tudó Jézust! De nem látom a Galileában a tömegeket oktató, Jeruzsálemben a farizeusokat és irástudókat ezáfoló Jézust. Pedig ma is vannak farizeusok és irástudók, a kik az evangéliumot ki akarják forgatni és Jézus országát megdönteni. Hol találok ezt a beszélő Jézust, ki a saját evangéliumát megvédelmezné?

Elmehetek az Oltáriszentségben szent bölcsőjéhez, mint a bethlehemi pásztorok; kísérhetem a Kálváriahegyre, mint a szent asszonyok.

De ha lábaimhoz akarok borulni, mint Magdolna, hogy hallhassam isteni szavait, akkor Őt máshol kell keresnem.

És hol találok meg? Itt ez örök városban! A Vatikánban! A római pápa személyében, Jézus Krisztus földi helytartójában.

Neki mondta Jézus: «Te Péter vagy, azaz köszál, és e köszálra építem anyaszentegyházamat». Azt akarom, hogy ez az egyház, bárminő fergegek jönek rá, meg ne inogjon. Azért építem azt köszálra, azaz Péterre és az ő utódaira. «Imádkozom érted», — mondá Jézus Péternek — «hogy meg ne fogyatkozzék a te hited». Másnak mindenkinek, legyen bármily lángész, vagy szent; nevezék bár Diogénesnek vagy Agostonnak, megfogyatkozhatnak a hite, tévedhet Jézus tanának az értelmezésében. De a római pápának nem lehet tévedni, mert az ő hivatása: «megerősíteni társait», ha netalán eltértek az igaz hittől.

Jézus helyett beszél nekünk a római pápa!

Kedves Zarándoktársaim! Ezért csak érdemes volt Rómába jönni!

Különösen nekünk, kath. tanítóknak, a kiknek szent hivatásunk a gyermekek romlatlan lelkét a hamisítatlan szent igazságokra rávezetni és szívüket szent érzelmekkel megtölteni.

A tudomány nagyon könnyen elesavarja az ember eszét, a szomoru példák erre nem ritkák,

eltereli azon nagy elvektől és eszméktől, melyeket az Úr Jézus az evangéliumban lefektetett, ha nincs egy tévedni nem tudó tanítómesterünk.

Imádkozunk ezért a bölcs és nagy tanítómesterünkért, XIII. Leó pápáért, hogy a jó Isten esodálatosan hosszúra nyujtsa az ő áldásos életét.

De imádkozunk drága hazánkért is, apostoli királyunkért, otthon hagyott szeretteinkért, jó barátainkért és ellenségeinkért úgy, a hogy Jézus kitanított bennünket imádkozni.

Nem annyira nagy gondolatokkal, mint szent érzelmekkel és elhatározással térjünk vissza drága hazánkba, mert nem a nagy gondolatok, hanem a szent érzelmek és erős elhatározások szülik a nagy tetteket.

Erosítsuk meg szívünket az élet megpróbáltatásai ellen holnap az Oltáriszentségben, miként ez a mennyei eledel erősítette meg valamikor a szent vértanukat a Colosseumban. Erőt ad ez a szent eledel, hogy ne féljünk megvallani hitünket a világ előtt, a mint a vértanuk nem féltek a kegyetlen római imperátorok előtt. Amen.

E napon kaptuk meg országunk hön szeretett herceg-primásának, a Rómából keltezeti táviratra ezt a közismert választát:

«Fogadják őszinte köszönetemet szives üdvözlétekért. Isten áldását kérve a zarándoklatra, torrón kívánom, hogy az örök város felejthetetlen benyomásait termékenyítsék otthon.»

A zarándoklatnak a Sancta Martában elhelyezett tagjait okt. 26-án este az a kitüntetés érte, hogy Zichy Gyula gróf pápai szolgálattevő kamarás meglátogatta őket s velük is vacsorált. Az estebéd folyamán a tanítók nevében Szokoló István üdvözölte Zichy grófot a katolikus magyar tanítóknak is jóakaróját, a kié a közvetlen érdem, hogy a Szentatyánál számukra kihallgatást eszközölt ki. Zichy gróf válaszában arra kérte a magyar tanítókat, hogy az eddiginél is fokozottabb buzgalommal oktassák a magyar haza ifjúságát vallása ismeretére, hazája szeretetére. Vacsora után a magyar tanítók átvonultak a szomszédos nagyterembe, hogy ott üdvözöljék a spanyol és írlandi zarándoklat tagjait. A kölesönös érintkezési nyelv a három nemzet közt kinek-kinek saját nemzeti himnusza volt, melyeket egymásután énekeltek el mély meghatósággal. A spanyolok vezetőjének üdvözlését Reinl Paula tolmácsolta magyarul, mire Gündör Ferencz tanító válaszolt. Válaszát ugyancsak Reinl Paula fordította le francziára. A feledhetlen estélyt a három nemzet zarándokai a pápai himnusz eléneklésével fejezték be.

A pápai fogadtatásról — lehetőleg — részleteiben is megemlékeztünk. Elmondható erről újból is, hogy az emberre ennél nagyobb, ennél mélyebb s maradandóbb hatást mi sem gyakorolhat a földön.

A zarándokok római tartózkodásának ez volt a fénypontja. Pedig megérkezésük óta csupa fény, csupa lelkesedés, csupa emlékező volt osztályrészük. De a pápai fogadtatás hasonlíthatatlanul túltett Rómának úgy pogánykori archeologikus, mint keresztény-korbéli összes monumentumainak megtapasztalásán. Hiába, a világnak csak egy pápája van és az a Jézus Krisztus földi helytartója, s a ki őt látja, hallja, hallgatja: szinte üdvözült már e földön...

Okt. 27-én különböző csoportokban elváltunk egymástól. Az első csoport Ancóna-Loretto felé indult Számord Ignác vezetése alatt. E csoportot nagy vihar érte a tengeren, hol dr. Major Ferencz nagy önfeláldozással gondozta a segélyére utalt zarándoktársakat.

A második csoport Flórencz, Pádua, Velence, Fiume felé vette útját, hogy tanulmányozza e városok nevezetességeit. E csoport szerencsésen érkezett meg a fővá-

rosba. Csütörtökön Velencében a szent György-templomban szentmisét hallgatott, melyet Pinter Károly tolna-
 zorai plébános mondott. Szentmise után a hitattal keres-
 ték föl tanítóink szent Gellértnek, az első katolikus
 magyar tanítónak emlékeit s hontani meleg érzéssel olvas-
 tak el a Dessewffy Sándor esanádi püspök által a keresz-
 teny Magyarországnak kilencszázados évfordulója alkalmából
 emelt díszes emléktábla sorait és midőn a sekrestyében
 őrzött magyar zászlót a jó szerzetesek fölmutatták, egy
 szívvel és lélekkel elénekelték a Szózatot. A zárandokok
 e nap tartott estebédnél nagy lelkesedéssel emlékeztek
 meg Vaszary Kolos bíbornok herceggprimásról, ki e na-
 pon névnapját ünnepelte. Fiúmba visszajövet egy napot
 szentelték a magyar tengerpart nevezetességeinek meg-
 tekintésére s ma már itthon vannak, hogy fölvegyék a
 napi munka kötelességeit. E csoporttal érkeztek meg az
 Angolhölgyek tanítóképző-intézetének növendékei is,
 kik azzal az örömmel teljes hírrel kedveskedtek a neves
 intézet főnöknőjének, hogy Ő szentsége áldását adta a
 Sancta Mária intézetre.

A harmadik csoport Nápoly felé vette útját s ezek no-
 vember 6-án szintén szerencsésen érkeztek meg Budape-
 stre. Elmondhatjuk tehát, hogy a jó Isten segédelmével
 minden tekintetben a magyar kath. tanítóság nevéhez
 méltóan folyt le a zárandoklat, mely, hogy lelkünkre gyü-
 mölesítő hatással volt, megmutatja a közel jövő.

Hálás köszönet érte dr. *Walter Gyula* prelátus-kanon-
 ok úrnak, a ki az eszmét fölvetette és mint a rendező-
 bizottság elnöke fáradságot nem kímélve az ügyet diadalra
 juttatta és hála különösen a nagymélt. püspöki karnak és
 a nagylelkű adakozóknak, hogy anyagi áldozataikkal lehető-
 sítve tették a zárandoklatot. És hódoló tisztelet, hála
Várossy Gy. püspök úrnak, hogy Ő szentsége elé veze-
 tett hennünket, de szeretetünk és ragaszkodásunk legyen
 általános *Steinberger Ferencz dr.* apát-kanonok, egyházi
 elnök iránt, ki hivatását betöltvén, mindvégig erkölcsi és
 szellemi vezetőnk volt ez örökre emlékezetes zárandok-
 latban.

Az Ég áldása velünk és munkánkon.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó a Nagytapolcsány vidéki róm. kath. népne-
 velők egyesületének 1902. évi november hó 11-én Nagy-
 tapolcsányban a «Korona» szálló kis termében megtar-
 tandó közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. 9 órákor szentmise
 Te Deummal. 2. A gyűlés megnyitása az egyesületi elnök
 által. 3. Ő szentsége XII. Leó pápa 25 éves pápai jubileuma
 emléke, mely a következőkből álland: a) dicsőségesen
 uralkodó XIII. Leó pápa személyéről, erényeiről, szellemi
 nagyságáról beszélőt. Ikrényi József kerületi tanfelügyelő,
 esperes-plébános. b) XIII. Leó pápa életrajzát mondja
 Jabornik Károly. c) Pápai himnuszt eléneklik az egybe-
 gyűlt népnevelők. 4. Mult évi gyűlés jegyzőkönyvének
 fölolvastása és hitelesítése. 5. Gyakorlati előadás a fon-
 omikai rendszerről. Tartja: Streicher Ferencz. 6. Pénz-
 tári jelentés. Netaláni indítványok. 8. Tagsági díjak be-
 fizetése. 9. Az elnöki bezáró beszéd. Nagytapolcsány,
 19. 2. évi október 11-én. *Szecsányi Vilmos*, az egyesületi
 elnök.

Meghívó. A Sáros vármegyei róm. kath. Népnevelők
 Egylete 1902. évi november hó 10-ikén délelőtt 10 órákor
 Eperjesen, a városháza nagytermében XIII. Leó szent-
 séges Atyánk 25 éves pápai jubileumát ünneplő dísz- és évi
 közgyűlést tartja, melyre az egyesület igen tisztelt tagjait
 és tanügybarátjait tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés
 tárgysorozata: 1. 10 órákor szentmise «Te Deum»-mal a
 róm. kath. plébánia-templomban. 2. Pápai himnuszt, Eneklit
 a gör. kath. tanítóképző énekkara. 3. Elnöki megnyitó és
 az egylet állapotáról szóló jelentés. 4. Ünnepi szavaltat.
 Szavaltja: Szabó Antal nagysárosi kántortanító. 5. XIII. Leó
 szentéges Atyánk élete, s pápaságának méltatása. Elő-
 adja: Villim József szinyei kántortanító. 6. A bíráló-bizottság
 jelentése a beérkezett pályamunkákról és díjak kiosztása.
 7. A megjutalmazott pályamunkák fölolvastása. 8. Új pályá-

tételek kifizése. 9. Pénztári jelentés. 10. A 9 hónapi
 szorgalomidő kérdésének tárgyalása. Előadja: Kurimszky
 János szinyei plébános. 11. Tisztújítás. 12. Indítványok.
 13. Elnöki zárószó. 14. Szózat. Eneklit a gör. kath. tanító-
 képző énekkara. Eperjesen, 1902. évi október hó 27-ikén.
Hartsár Péter, elnök. *Veszely Vilmos*, egyleti főjegyző.

Meghívó. A szombathely-egyházmezei róm. kath.
 tanítóegyesület zalaegerszegi köre őszi gyűlését Zala-
 egerszegen, a kath. legényegylet helyiségében november
 hó 13-án d. e. 10 órákor tartja, melyre a kör összes tag-
 jait tisztelettel meghívom. *Kilár Károly* elnök.

A «Magyar tanítók országos takaré- és hitel-
 szövete» folyó hó 11-én tartotta első rendes közgyű-
 lését dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. elnöke alatt. A zár-
 számadások szerint kihelyezett kölcsönök ezen első üléstől
 alatt 308.812 korona. A betétek után 89%-os osztalék álla-
 pított meg. Az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok
 választása a jelölés szerint eljött meg. Az intézet leg-
 nagyobbbrészt tanítóiaknak adott kölcsönökét A takaré-
 betétek állománya 137.000 korona. A kamatláb 5%.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A bars megyei **Verebely** községben nyugdíjazás foly-
 tán megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra pályá-
 zatot hirdetek. Ezen állás javadalmazása áll: 1. mint
 tanítónak 1/4-ed telek ingatlan haszonélvezeti joga helyett.
 jelenben annak évi bérösszege 800 korona; 2. természet-
 beni lakás; 3. mint kántornak körülbelül 600 korona a
 stólából és 600 korona a meczkajárulekból, összesen
 1200 korona. Fölhivom mindazokat, kik ezen állást el-
 nyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaz-
 tatásukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványu-
 kat 1902. évi november hó 17-ig annál is inkább nyujtsák
 be hozzám, mert a később beérkező folyamodványok
 figyelembe nem vétetnek. A választás 1902. évi november
 hó 20-án d. e. 10 órákor fog Verebelyen megtartatni. A vá-
 lasztást megelőzőleg kántori próba lesz, tehát a személyes
 megjelenés előnyös. *Lulicsék Izidor* esperes-plébános.
 iskolaszéki elnök. 648 1—1

Ladamér főközségben (Győr vármegye) a tanítói
 állás megüresedvén, pályázat hirdettek. Jövedelme hét
 hold szántóföld, 500 □ öl házikert, a község pénztárából
 100 korona, gabonajárulékkal 42 mérő, párpénz 18 korona,
 uradalom pénztárából 70 korona, eselőd gyermekek után
 12 korona, államsegély 224 korona, 100 kéve rőzse az
 uradalomtól, 75 kéve a községtől. Lakás 2 szoba,
 1 konyha, 1 kamara, 1 istálló; a földek után az adott a
 tanító viseli és fizeti. Kötelessége a gyermekek oktatása.
 Továbbá az iskolában vasár- és ünnepnapokon, valamint
 nagyböjtben szerdán és pénteken a litániák elvégzése.
 Okleveles nők is pályázhatnak; személyes megjelenés
 előny. Kérvények 1902. év november 15-ig nyujtandók be
 a győr-zámolyi római kath. plébános úrhoz. Választás
 november 16-án fog megejtetni. 623 1—1

A **nagyfödemesi** (Pozsonymegye) róm. kath. iskola-
 szék egy osztálytanítói állomásra pályázatot hirdet. Java-
 dalma: 800 korona készpénz havi előleges részletekben,
 butorozott szoba, fűtés. Kötelessége 1 osztályt, s társával
 fölvaltva az ismétlő leányosztályt tanítani, tanulóit tem-
 plomba vezetni. Zeneértők előnyben részesülnek. Szemé-
 lyes megjelenés kívánatos. Választási határidő f. év no-
 vember 16. *Berényi Jenő* plébános, iskolaszéki elnök.

629 1—1
 A **dunaszentpáli** kántortanítói állomásra fo yó évi
 november hó 25-éig pályázat hirdettek. Javadalmazása:
 7 hold szántóföld saját munkáltatásával, párbérben mint-
 egy 24 pozs. mérő feles buza és ugyanannyi forint;
 stóla, misék és apróbb járulékokból mintegy 30 frt, a
 községtől saját használatára 200 kéve fűtőrőzse; tandíj

fejében a községi pénztárból 220 frt. Lakása két szoba, konyha, kamara és istállóból áll. A tanító köteles a harangozó és egyházi teendőket is ellátni. Kérvények a plébánia-hivatalra küldendők. Duna-Szent-Pál, 1902. évi október hó 29-én. *Az iskolaszék.* 633 1—1

Farnad róm. kath. kántortanítói állására a választás november 20-ra halasztatik. Javadalma: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 2 istálló, 1 szin, 24 magy. hold, 206 ööl jöminőségi szántóföld, 1173 ööl rét, 375 ööl szőlőföld, 565 ööl kert, 28 ürmeter tűzifa, 6 1/2 hektoliter buza, 84-68 korona munkaváltás, 26 korona egyházsegély, 25-20 korona kegyuri állandó adomány, 20 korona stólaajóvedelem. Az iskolaszékre czimzett folyamodványok november 18-ig *dr. Koperniczky Ferencz* alespereshez küldendők Nagyövedre (Esztergommege). Választás napján személyesen megjelenni ajánlatos. 640 1—1

Pályázat az **alístali** (Pozsonym.) róm. kath. kántortanítói állásra. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamra, istállószin, kert 300 ööl. Kézpénzfizetése havonként előleges részletekben 71 kor. 66 fillér. Stóla körülből 140 kor. Korpótlék az államtól. A választás napján *november 18-án* személyes megjelenés kívánatik. A folyamodványok aulirothoz küldendők. Nősek előnyben. *Hajóssy György*, iskzs. elnök, lelkész. 639 1—1

Egri érseki megye.

A **velezdi** (Borsodm.) róm. kath. kántortanítói állomásra 1902 *november 25-re* pályázat hirdettetik. Jövedelme: Egerből 600 korona. A hívektől járó termény értéke 25 korona. Stóla 8 kor. Erdő, legelőilletőség értéke 6 kor. 26 fillér. Szép lakás, melléképület. A pályázók oklevelikkel Sajó-Németiben (u. p. Putnok) a plébánián jelentkezzenek. A választás megerősítése után auliroth folyamodik államsegélyért 160 korona erejéig. *Angyal János* lelkész, iskolaigazgató. 636 1—1

Csanádi egyházmegye.

A **kiskomlósi** (Torontalm.) róm. kath. német-magyar tannyelvű tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Ezen állomás évi jövedelme: 500 kor. kézpénz, 14 kor. írási és 12 kor. lakás- és tisztogatási átalány, 23 hektoliter tiszta buza (megváltva 280 kor.), 7 köbméter kemény tűzifa megváltva 70 kor. 32 fillér), szabad lakás az iskolaépületben. áll: 2 szoba, 1 konyha, 2 kamra, 1 pincéből, padlás a lakás fölött, szabad szalmafűtés és pótkert a falkolában. A megválasztott köteles ezen jövedelem czimén nemcsak oktatást adni a mindennapiaknak a II. osztályban (3 és 4 tanév) a törvényekben előirt tantárgyakban, valamint az ismétlő iskolát tartani, hanem minden kántori teendőket közreműködni és mindenkoron segíteni. A megválasztott csak egy próbaév után lesz véglegesítve. A kellően felszerelt okmányok *november 20-ig* a kiskomlósi róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. *Springer Xavér Ferencz* kiskomlósi plébános, iskolaszéki elnök. 642 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **Ada** községben (Bács-Bodrogm.) egyik tanyai tanítói állásra *november 15-ig* pályázat hirdettetik. Jövedelem: 1. szép szabadlakás kerttel. 2. kézpénz 600 kor., 3. fűtési átalány, melyből a tanterem is fűtendő, 100 kor., 4. ablaküvegek jó karban tartására 5 kor., 5. 3 ker. láncz szántóföld vátságdíja 180 kor. Kötelezése a mindennapi és ismétlőiskolai oktatás vezetése. Tannyelv: magyar. Férfiak és nők is pályázhatnak. Kérvények az adai róm. kath. iskolaszékre czimezve, főtisztelendő *Blazek Lajos* ker. esperes úrhoz küldendők Bács-Földvárra. *Latyk József* plébános, iskolaszéki elnök. 647 1—1

Bács-Bodrogmegyében fekvő **O-Kanizsa** nagyközség területén lemondás folytán egy róm. kath. felekezeti, magyar tannyelvű szállási elemi népiskolai tanítói állomás üresedett meg, ennek betöltésére ezennel pályázat nyitattik. I. Az állomás jövedelme: a) 800 korona kézpénz havonként előre fizetve. A község területén elhőtött 10 évi tanítói működés után 100 korona fizetésjavítás és ezen 10 évi működéstől még 25 évet számítva, minden 5 év után 100 korona fizetésjavítás akként, hogy a kitűzött 35 év elteltével ezen tanítói fizetés 1400 koronára emel-

kedik, b) szabad lakás és 1/4 hold kert, c) 16 ööl méter puha tűzifa s ennek beszállítására 8 korona, d) a tanító lak és tanterem fűtésére 108 korona, mely összegből a tanító lak fűtésére 2/3 rész jár, e) irodai átalány 50 korona. II. Tekintettel az 1893. évi 26. t. czikkre, a közs. képviselőtestület 1900. évi július hó 30-án 283. sz. a. hozott határozatával kimondotta, hogy a tanítóknak az I. pontban részletezett fizetésében az 1893. évi 26. t. czikkben kötelezővé tett korpótlék is mar bennfoglaltatik, s azért, hogy a község által eddig adott és szolgálati időhöz kötött fizetésjavításnak nevezett pótlék teljesen feddje, sőt felül is műlja a törvényes korpótléket, kimondatott: hogy, ezenül a tanítók az I. pontban részletezett 10 és 5 éves pótlékokat a törvény rendelkezésének megfelelően mindig ötvenként kapják, s ezen pótlék a törvényes korpótléket túlhaladva nem 500, hanem 600 koronáig terjed: a tanítólak fűtésére a tanító ezután 78 koronát kap, a tantermet pedig a község fűteti. III. Az 1901. évi 341. szám a. hozott határozatával Ó-Kanizsa község képviselőtestülete a tanítói alapfizetést 1000 koronáról 800 koronára szállította le, a többi illetmények megváltoztatása nélkül. A fentebbi háromféle javadalmazás közül azonban csak az I. pontban részletezett van a felsőbb hatóságok által jóváhagyva, míg a II. és III. pontokban jelzett javadalmazások főbebeszélés alatt állanak — megjegyeztetvén, hogy az eddig megválasztott tanítók az I. pontban részletezett fizetés és fizetésjavításnak nevezett pótlékokon fölül a törvényes korpótléket is követelik, eddig azonban nem kapták meg. A most megválasztandó tanító azonban semmi körülmények közt sem követelheti a község által adott és szolgálati időhöz kötött pótlékokat is, meg a törvényes korpótléket is; hanem a felsőbbség által eldöntendő fizetésrendezésig az I. pontban részletezett fizetést fogják élvezni a II. pontbeli módosításokkal; a felsőbbség döntése után azonban kötelesek lesznek a felsőbbség által jóváhagyandó új javadalmazással megelégedni. A kellőleg felszerelt folyamodványok az ókanizsai róm. kath. iskolaszékre czimezve, főt. *Habram János* t. kanonok, esperes-plébánoshoz Bács-Martonosra 1902 *november 15-ig* nyújtandók be. Az állomás azonnal elfoglalandó. 643 1—1

Kassai egyházmegye.

Mogyoroskai évi 800 koronás kántortanítói állomásra *nov. 15-ig* pályázat hirdettetik *Telekessy János* esperes által. 612 1—2

A **nagyladnói** róm. kath. kántortanítói állomásra *november 13-ára* pályázat hirdettetik. Évi jövedelme 1000 kor., stóla 200 kor., 41 köbméter bükkgalya és szép lakás. Pályázatok a jelzett napig főt. *Krucsilák István* esperes úrhoz Sáros-Szent-Ivánba küldendők. A választás napján, Nagy-Ladnán, személyes megjelenés kívánatik. 637 1—1

Hernád-Petri róm. kath. hitközség 4—5 hónapra helyettes kántortanítót keres havi 50 kor. fizetés mellett. Az állomás azonnal elfoglaltatható. Jelentkezhetni *Szekei Károly* plébánosnál. 646 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Az **ó-besztercei** tanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetés 800 kor., mellékjövedelem 200 kor. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Tannyelv tót-magyar. Pályázati határidő *november 17.* Folyamodványok benyújtandók *Szvitk János* plébánoshoz Ó-Beszterce. 634 1—1

Pécsi egyházmegye.

A püspöklaki plébániához tartozó **Fazekas-Boda** fiókközség róm. kath. kántortanítói állomásra *november 20-ig* pályázat hirdettetik. Jövedelme két szoba, egy konyha, egy éléskamrából álló lakáson és szükséges melléképületeken kívül következő: a) 3 hold 1248 ööl szántóföld: ezt a község megszántja és a termést behordja; 746 ööl rét, erről a termést csak behordja; 3 hold szántóföld, ezt a tanító maga mivelteti, de az adott a szántóföldek és rét után a község fizeti. b) Minden telkesháztól (24) egy nyolczados tiszta buza és egy nyolczados roz. c) Minden kisházastól (51) egy nyolczados roz. d) Minden zsellér után (4) egy nyolczados roz. e) Minden

háztulajdonostól (75) 5 magyar itcze bor. *f)* A mindennapi és ismétlő iskolások után tandíj fejében 200 kor. *g)* Zenéért 40 kor., melyért a tanító köteles bucsú- és urnapján zenés misét és veesernyét tartani. *h)* Stóla fejében körülbelül 20 kor., községi ünnepekért 14 kor. *i)* A községtől évente egy koesi széna és a temetőfü. *j)* Legeltetési jog $\frac{1}{3}$ s telek arányában. *k)* A pécsvaradi alapítványi uradalomtól évente 235 kor. készpénz és 31 köbméter tűzifa ebből 7 köbméter a tanterem fűtésére. A fát a község megvágja és behordja. *l)* A tanítói lakás évenként kétszer lesz kimeszelve és tisztogatva a község által. A tanító deputatum elhozataláért, a tanító és családja betegsége esetén az orvosért, tanítói ügyekben hivatalos és a szükséges malomtuvarokat a község adja. Az egyház által előírt és eddig szokásban volt körmeneteket és ajtatóssági gyakorlatokat a kántortanító végzi. Választás november 20-án lesz. Tannyelv német-magyar. Személyes megjelenés keretük a kántorpróba végett. Kérvények a püspöklaki róm. kath. plébániához (u. p. Himesháza, Baranyam.) küldendők. Püspök-Lak, 1902 október 30. *Scharfenberger János* plébános, iskolaszéki elnök.

641 1—1

A rákosi filiális kántortanításra november 20-ig pályázatot hirdeték. Javadalma az 1898-ban jóváhagyott díjlevél szerint tisztességes lakáson és 710 ööl kerten kívül terményekben 272 kor., 4 ööl hasábfá — 64 kor., készpénzben különféle ezimen 270 kor., 7 kat. hold és 996 sarok ööl szántóföld jövedelme. Az állás a választás után azonnal elfoglalandó. Abaligetén, Baranyamegye. *Kopári Gyula* plébános.

644 1—1

Az orfűi filiális kántortanításra november hó 20-ig pályázatot hirdeték. Jövedelme: tisztességes lakás melk helyiségekkel és kerttel: 600 kor. készpénz negyedévi részletekben előre fizetve, 20 kor. alapítványból, 4 ööl fa az udvarra szállítva, stóla kis halottól 50 fillér, nagytól 1 kor., 453 ööl rét, 2 h. 1222 ööl szántóföld haszna s a temető füve, a szántást, termények behordását s a trágya kihordását a község végzi: legeltetési jog a község legelőjén. Az állás választás után azonnal elfoglalandó. Folyamodások hozzám küldendők. Abaliget (Baranyam.) *Kopári Gyula* plébános, iskolasz. elnök.

471 1—1

Szatmári egyházmegye.

Alsó-Schönborn filiálisban kántortanítói állás betöltendő. Fizetés 800 korona, melyből államszegély 168 kor. Teljes lakás, udvar, kert. Tanításhely magyar és részben német. Személyes jelentkezés kívánatos. Kérvények november 20-ig Munkácsra. *Forgách János* főespereshez küldendők.

628 1—2

Székesfehérvári egyházmegye.

Bakony-Sárkány (Fehérm.) a kántortanítói állomásra f. év nov. 25-iki határnappal pályázat hirdetteték. Polgári évre jövedelme: 1. Szabad lakás, 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra s melléképületek, házi kert 800 ööl nagyságban. 2. 4 ööl hasábfá a község által hozatva. 3. A hívektől, körülbelül 200 pár után, minden pártól $\frac{1}{4}$ p. m. rozs és 50 fillér: de a teljesen tehetetlen szegényektől mi sem vehető. 4. Szántóföld egy darabban 6 m. hold, külön $\frac{1}{2}$ hold. 5. Két szekér széna a község által az udvarba szállítva. 6. A községi pénztárból 385 kor. havi részletekben. 7. Stóla körülbelül 60 korona; külön bucsúztatónál egy-egy vers után 20 fillér. Folyamodó csakis okleveles lehet. Szükséges a német-magyar nyelv. Köte és az ismétlőket tanítani, ostyát sütni, egyházi ténykedéseknél segídezni. Pályázni kívánók kellően felszerelt folyamodványokat a nt. kerületi esperesi hivatalhoz (István, Fehérm.) f. hó 24-ig nyújtják be s a pályázat napján november 25-én, Bakony-Sárkányban (vasúti állomás) jelenjenek meg. *Dallmann József*, plébános. 638 1—1

Szepesi püspöki megye.

Szepes-Véghely község róm. kath. iskolaszéke másodtanítói állásra f. é. november hó 12-ig pályázatot hirdet. Jövedelem: 800 kor., 19 m³ püha tűzifa; továbbá két szobából, konyhából s éléskamrából álló lakás. Szepesvéghelyi róm. kath. *iskolaszék elnöksége*.

632 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Lovásziba (Kerkaszentmiklós, Zalam.) önálló tanítói állásra pályázat hirdetteték. Jövedelme szabad lakás, két szoba, konyha, kamra, istálló. Fizetése: 600 korona havi részletekben. Házikert, legeltetés saját marhái és sertései számára a lovászi határban. Iskolafűtésre 4 ööl tűzifa hazaszállítva. Ismétlősök után fejenként 1 korona. Harangoztatásért 6 akó bor. Okleveles férfitpályázók kérvényeket november hó 14-ig alulírthoz küldjék. Az állás azonnal elfoglalandó. *Gaál István*, iskolaszéki elnök. 631 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Zala-Szent-Grót polgárvároson az osztálytanítói állomás üresedésben van. Fizetése: 800 korona, butorozott szoba, fűtésre egy ööl fa. Kötelessége osztályát vezetni, kántorságban segídezni, az ismétlősöket tanítani. Okleveles pályázók kérvényeket november 15-ig *Koller Ignác* plébános úrhoz küldjék Zala-Szent-Grótra. Nők is pályázhatnak. 635 1—1

Hetes (Kaposvár mellett) kántortanítói állomásra pályázat hirdetteték. Jövedelem: kétszobás lakás, zárt folyosón konyha, pincze, kamra, udvarban istálló és ólak. Tandíj 187 kor., 8 kat. hold 1460 ööl szántó után 220:88 kor., 1463 ööl kert után 59:04 kor. kat. becsles szerint, 3 kat. hold 574 ööl és uradalomtól 2 hold rét jövedelme 200 kor., temetőkaszalat 20 kor., egyházi pénztárból 40:90 kor., stóla körülbelül 60 kor., készpénz 116:80 korona, azonfölül 4 q buza, 4 q rozs értéke 100 kor. és törvényes korpótlék. Szarvasmarha, sertéslegelő; összes jövedelem 1300 kor., ebből tanítói 851:81 kor. Kívánatos zenei jártasság, próbaéneklés kizárva. Kérvények november 20-ig plébániái hivatalnak Hetes, bemutatkozásra csak köznapokon jelentkezhetnek: iskolafentartó *gróf* úr nevez ki.

630 1—1

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir.
udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utcza 48.

Legolcsóbb árakban előnyös fizetési föltételek mellett kiváló légnyomású (pneumatik) nemeshangú orgonákat szállít.

Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.